

Kaszás István

Szárnyas betéttel Párizs fölött

Hol vannak már azok az idők, amikor a két szuperhatalom közötti fegyverkezési versenyben még a bálnának is szerepet szántak. Szegény Góliátot nem csak kilőtték, hanem preparálták, és mint valami cirkuszi látványosságot körbehordozták Európában. Magam is láttam Székesfehérváron a régi zsinagóga helyén felállított sátor alatt. Még az a szigonyágyú is ott volt mellette, amellyel elejtették. – Nyájas olvasó, most kérdezhetnéd: – És az állatvédők hol voltak akkor? Ötven fillér a belépőjegy. Hatalmas dilemma egy hétéves kisfiúnak, mert az egy gombóc fagy ára a Piac téren, vagy öt darab sárga csomagolású stollwerk a Peresztegi bácsi mozi közeli kisboltjában. Igazából csak három darab, mert a cérna lábú Tibike, aki novemberben is rövidnadrágban járt, némán kérő szomorú szemével mindig ott támasztotta a helyenként már tégláig vetkőzött falat. Aj, az a stollwerk! Az iskolában a tanító nénink nem jutalomból adott cukrot, hanem büntetésből annak, aki óra alatt fecsegett. A stollwerktől legalább a tanítási óra végéig úgy összeragadt a kisdiák alsó és felső fogsora, hogy képtelen volt kinyitni a száját. – Végül is bálna belépőjegyet vettem. Jóval később tudtam meg, hogy szegény Góliát csak felderítő eszköze volt azoknak a népnúzó, kizsákmányoló nyugati hatalmaknak, akik akadályozták országunkban a szocializmus békés építését. Góliát hosszával egyező volt egy rakétakilövő szerkezet, olyan, ami városunk közelében is rejtőzött, csak mi ezt akkor még nem tudtuk, így nyugodtan hajtottuk álomra fejünket. Ahol a magyarországi utakon, a bálnát szállító autóval el tudtak fordulni a magukat bálnavadásznak álcázó imperialisták, arrafelé keresték az atomkilövő silókat. Azt hittem, hogy a nemzetközi titkosszolgálatoknak a aknamunkájáról ennél többet már nem is tudhatok meg, mindaddig, míg egy Párizsba tartó utunk során nem szállt fel a buszra Katinka, az amerikai magyar.

Akkorra már a hangosan véleményét nyilvánító zöldek mellett az állatvédők is megjelentek a színen, így a Góliátok ideje lejárt a hadászati versenyben. A nagyhatalmak továbbra is titkos fegyverkezési kísérleteket végeztek. Úgy tűnt, az amcsik beelőztek. Számos kudarccal végződő próbálkozás után az Ikaros program keretében sikerült az amerikai légierő új csodafegyverét kifejleszteni, a repülő embert. Szárnyas betétnek álcázott repülő szerkezetet találtak fel a tudósok, sok év titokban végzett kutatómunka után. A hosszú kutatás sikerrel, pontosabban félsikerrel járt. Az új titkos fegyver, egyelőre csak a nőket repítette fel. Történetünk idején még ritkán operáltak át férfít nővé vagy fordítva, így az új fegyver kizárólag csak nők alá kerülhetett. A tudósokat különösen a kipróbálás hozta izgalomba, ugyanis maguk igazgatták a leleményes, puhított szerkezetet a kijelölt kísérleti személyek alá, akik között még csak véletlenül sem akadt nyugdíjas korú. Az álcázás miatt, manökeneknek nézte volna őket a mit

sem sejtő földi halandó. Az amerikaiak jól tudták ugyanis, hogy az oroszok majd igyekeznek beépülni a programba. A KGB a legtitkosabb ügyeket a régi párttagokra bízta, akik még láthatták Brezsnyevet, a nagyhatalmú pártfőtitkárt. Őket koruk alapján az amerikai elhárítás könnyen kiszűrte. Minden jól haladt. A szárnyas betétnek látszó szerkezeteket kereskedelmi forgalomban is tesztelték. Az új csodafegyver a nehezen megfejtető SZB kódot kapta. A teszt eredménye kiváló volt, melyről az amerikai elnökök is tájékoztatták. Ő maga is ellenőrizte az ovális vagy orális szobában egy általa kiszemelt nőszemélyen, hogy valóban nem lehet különbséget tenni egy közönséges szárnyas betét és az amerikai légierő legújabb csodafegyvere között. Ám némi hiba is csúszott a számításokba. Néhány doboz csodafegyver ténylegesen is bekerült a kereskedelmi forgalomba. Egyes feltételezések szerint utasunk, az amerikás Katinka pont ilyenből vásárolt be a Cleavland Plázában. A titkos fegyver utazásunk harmadik napján váratlanul működésbe lépett. Egy kivétellel már mindenki a buszra szállt a Mars mezőnél, szemben a katonai iskolával, ahol Napóleon is tanult. Földön, égen kerestük, és egyszer csak megláttuk az eltűnt utastársunkat. Az égbolton. Katinka tényleg elhagyta a földet és Párizs fölé emelkedett világoszöld blúzában és hófehér túllszoknyácskájában. Megmeredve néztük a csodát. Az ígézetből először a busz fradi drukkerei tértek magukhoz és egyszerre skandálni kezdték a Hajrá Fradit, mikor Katinkát zöld-fehér színekben az Eiffel torony irányában meglátták a levegőben. Szinte lélegzetnyi szünetet sem vettek, és a busz hátsó fertályán máris rázendítettek az – *édesanyám, kedves anyám, csak az a kérésem, zöld fehér mezt, zöld fehér mezt csináltasson nekem...* - szövegű régi franzstadti dalra. A buszon frontvonalak kialakulása sejlett föl, amikor csoportunk újpesti szurkolói, akik jobbára elől ültek, hangos - Újpest Újpest - kiáltással kontráztak. Ekkor már azok, akik még emlékeztek a második világháborúra – rendszerint sok az ilyen utasunk - igyekeztek gyorsan az ülések alá bújni és ott átvészelni a kitörni készülő vihart. A fedezékbe bújasukat némileg akadályozta a még Budapestről magukkal cipelt irdatlan mennyiségű ásványvízkészlet, melyet az ülések alá spájzoltak be, gondolva a nehezebb időkre. Mielőtt azonban még elszabadult volna a pokol és a fradisták válaszolhattak volna egy – Lila Majmok – kezdetű csatakiáltással, az idegenvezető lélekjelenléte megmentette Párizst a lángba borulástól. – Nézzétek, nincs rajta bugyi! – A harag pillanatok alatt elszállt, és Párizs fölött újból Veronése kékjében ragyogott az ég. A fényvarázslat bűvereje nem csak a buszon hatott. Még Mona Lisa is megfélekedezett magáról a Louvre-ban, és többször is rákacsintott az öt fényképező japán turistákra, akik fejvesztve rohantak ki a teremből. Lent a földszinten pedig, ahol Csipkerózsika-álomba szenderült szobrok várják hideg közönnyel az ébredést, a szárnyas bokájú Hermész kiejtette egy pillanatra karjaiból Afroditét, majd sűrű bocsánatkérések közepette még szorosabban magához ölelte. A tátott szájú teremőr miután felső protézise a kövezeten koppant, szégyenlősen háttat fordított nekik. A buszon az ablaküveghez szorított orrok betompultak, a férfiak

mind az eget kémlelték. Katinka éppen az Eiffel torony túlsó oldalára fordult, majd enyhe kanyarral Versailles irányában eltűnt a láthatáron. Az idegenvezető kicsit szégyellte magát, mert Katinkán igenis volt bugyi, annak semleges fehér, már-már szinte a megadást jelző színe egyaránt szimpatikus lehetett volna a zöld-fehér és lila-fehér színekért életüket és vérüket adó szurkolótáboroknak. Korholta magát, mert egyáltalán a feltételezés is sértő volt, hogy Párizsban, egy jó házból való úrilány ne viselne alsóneműt. – Legalább a bugyi helyett azt mondtam volna, hogy alsónemű nincs Katinkán. – Vészhelyzet volt – adott feloldozást magának. – Egyébként is, a drukkerok lehet nem is értették volna meg mi is az az alsónemű. – Belenyugodva a megváltoztathatatlanba, töltött magának a hét és féldecis borosüvegből egy külön erre a célra rendszeresített pohárba, és elmélázott azon, hogy a vörös nedű és a fehér alsónemű is elviselhető színekombinációt eredményezhet. Az átélt izgalmak hatására, feje hátra hanyatlott az ülésen, és már nem tudta eldönteni, hogy valakik tényleg énekelték-e a Felvörösök proletárokat, vagy ezt már csak álmodta.

A busz közepén ültek a szelídek és békességesekek. A nyugdíjas Mária néni, akinek egykor lángoló szemsugara mára hunyorgó parázs, takarítással spórolta össze a pénzt, és immáron a harmadik unokáját utaztatja. – Tudja, ha egyszer majd visszajönnek ide az én drágáim párjaikkal, biztosan emlékezni fognak rám. Hol leszek én már akkor?! Örülök, ha jövőre még rendbe tudom hozatni férjem sírját. Emlékei szeme sarkában remegő könnycseppenként folydogálnak. Tétován a zsebkendője felé nyúl, de megáll a keze és a hozzá bújó unokája haját megcirógatja. – Ugye nagymama te sosem halsz meg? – kérdezi tőle csilingelve a busz kicsi kedvence. Gyanús szipogás hallatszik mindkét szurkolótábor felől. Csillagtáj messzeségben harangok dunnyognak. Pali bácsi egész úton a bölcsek nyugalomával hallgat, megszólalása akár sajtóhír is lehetne. – Anyám halálos ágyán megesketett, hogy jöjjek el ide, ahová mindkét szülőm vágyott. De apámat a lezárt vagon más fele vitte, és onnan nem volt visszaút. Helyettük vagyok itt – tūr bele deresedő hajába. Belső zsebéből a szíve felőli oldalról egy hervatag virág repül a Szajnába. Nehéz köd ereszkedett a folyóra.

Az esti világhíradó nagy részét a Párizs fölött repkedő különös jelenség töltötte ki. Veterán úrhajósokat is megkérdeztek a repkedő nőszerű objektumról. A Pentagonban válságtábot hívtak össze, nem volt egyszerű a helyzetértékelés. Fel kellett ébreszteniük az Elnököt, aki már tartotta a tenyerén a szárnyas betétet. – Elakadtunk Bill. Nem tudjuk pontosan, hogy a saját fegyverünkön repült-e fel és tűnt el az a nőszerű objektum, vagy az oroszok már megint beelőztek. Kínát sem lehet kizárni. – Napokig égtek a forródrótok, mígnem Washington, Moszkva és Peking egy időben ugyanazt a közleményt adta ki. A világbékét veszély nem fenyegeti, hologram kivetítési kísérlet volt Párizs fölött. A jelenet része lesz majd a Csillagok Háborúja című film legújabb epizódjának.

Ha különféle szolgálatok ennél is több részletet szerettek volna megtudni, elég lett

volna, megkérdeznük a busz fősofőrét, aki második este meglepetésszerűen abba hagyta az iddógálást a személyzet többi tagjával, és belekezdett a „jaj, de fáj a fejem megyek aludni” strófába. De hogy ehhez minek csapott titokban egy üveg pezsgőt a hóna alá, az csak reggel derült ki. Amerikás Katinka elsőként szállt fel a buszra ahol a fősofőr már ott ült, de kérdését csak akkor irányozta felé a nő, mikor már mind a negyvenhat utas is a buszon ült. Nem tudtuk miért hiszi azt, hogy a sofőrünk nagyot hall, mert kétszer is jó hangosan megismételte. – Akkor ma este is együtt pezsgőzünk nálam, ugye? – Választ nem kapott. – Süket lett volna a kormányos? Nem valószínű, mert akkor minek tett volna ki táblát a busz hátuljára azzal a szöveggel – Ha előzől, ne dudálj, alszik a sofőr!

Kora estére Katinka a szállodában volt és a legnagyobb természetességgel a személyzettel együtt vacsorázott. A legtöbb felé irányuló kérdést elhárította, legfeljebb egy-egy – Ne kíváncsiskodj te kis huncut! Mennyei volt! – hagyta el az ajkát, s közben igéző pillantásokat vetett a fősofőrré. A különféle titkosszolgák még éveken át dolgoztak az ügyön és az aktáikat száz évre titkosították. Bizonyos részletek előttünk is titokban maradtak, de az igazságot sejtettük. Katinka őszinte volt, valóban a Mennyben járt. A vacsora alatt a fősofőr végig szerényen, szemlesütve mosolygott. A hazautazás délelőttjén Pali bácsi a Rue de la Cité sarkán egy kiscsokor virágot vásárolt. – Viszem haza édesanyám sírjára.

Ady Endre – Párizsban járt az ősz